

Consentiment sexual

quan el desig i el plaer són compartits

UNA GUIA PER A PROFESSIONALS

Govern de les
Illes Balears
Conselleria de Famílies, Benestar
Social i Atenció a la Dependència

CORRESPONSABLES

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE IGUALDAD

Què és el consentiment? (idees fonamentals)

El consentiment sempre és un sí, verbal o no verbal, quan la persona es troba conscient, i sense haver rebut cap pressió, manipulació ni coacció. Consentir significa fer alguna cosa perquè hi ha desig, ve de gust, hi ha plaer, es sent bé i segur. El consentiment sempre és lliure i voluntari. Si hi ha pressions, manipulacions, sentiment de culpa, xantatges o similars no hi ha consentiment.

El consentiment implica que el desig i el plaer són mutus. Això vol dir que, si hi ha dues persones, totes dues tenen ganes de fer el que fan, i estan gaudint d'un moment d'intimitat i connexió en què se senten a gust i segures.

El consentiment no és fix ni inamovible. Totes les persones tenen dret a canviar d'opinió i a ser respectades. Per tant, el consentiment és necessari tot el temps, no només al principi.

El consentiment es relaciona amb els drets de les persones:

1. Totes les persones tenen dret a decidir sobre el seu cos.
2. Totes les persones tenen dret a dir que no.
3. Totes les persones tenen dret a què es respecti la seva integritat física, psíquica i moral.
4. Totes les persones tenen dret a tenir experiències sexuals saludables i plaents, sense violències, intimidacions ni coaccions.
5. Totes les persones tenen dret a un bon tracte.
6. Totes les persones tenen dret a la privacitat i intimitat.

Com saber si hi ha consentiment?

Si hi ha dubtes, sempre és adequat preguntar. Per exemple: “t’agrada”? “Vols continuar?”, “estàs còmode/a?”

Si la resposta a qualsevol d’aquestes preguntes és “sí”, i la persona està relaxada, es troba a gust, s’apropa, ens mira, cerca contacte, etc, podem dir que hi ha consentiment.

Si l’altra persona ens respon coses com “no”, “no sé”, “no estic segur/a”, “em fa mal”, o similars, no està donant el seu consentiment. A més, si hi ha senyals no verbals com rigidesa i tensió, s’aparta, es queda en silenci, no ens mira, o similars, tampoc hi ha consentiment.

Si l’altra persona es troba inconscient, adormida o sota l’efecte d’alguna substància no pot consentir, perquè el consentiment és una decisió conscient (la persona ha de saber el què fa) i amb desig (fer-ho perquè li fa ganes i es troba a gust).

Si l’altra persona diu que no o queda en silenci, i hi ha insistències, pressions, manipulacions o xantatges i finalment diu que sí, tampoc hi ha consentiment. Perquè no ha estat un sí lliure i des del desig.

És molt important aprendre a distingir les situacions en què hi ha consentiment de què no, perquè implica distingir les situacions en què hi ha una sexualitat desitjada, lliure, sana i plaent d’aquelles en què hi ha violència sexual.

Què fer quan l’altra persona ens diu o mostra un no?

- Mostrar una actitud d’empatia, escolta i comprensió.
- No pressionar, forçar ni insistir. Aturar.
- Respectar la seva decisió.

Quan hi ha consentiment, la relació és fluida, segura i respectuosa. Totes dues persones poden expressar-se lliurement i gaudir.

Per què és útil aquesta activitat?

Perquè permet aplicar en situacions concretes els conceptes teòrics vistos sobre el consentiment. D'aquesta manera, permet distingir a l'alumnat entre situacions de consentiment i situacions i comportaments violents. A més, en la segona part de l'activitat en què han d'elaborar un final, es promou la reflexió i la incorporació de comportaments saludables, no violents i igualitaris.

Objectius de l'activitat

- Conèixer què és el consentiment.
- Reconèixer els senyals verbals i no verbals de consentiment.
- Identificar situacions de violències masclistes en l'àmbit sexual.
- Aprendre i identificar conductes no violentes, igualitàries i saludables.
- Interioritzar l'empatia, el respecte i la igualtat en l'àmbit de les relacions sexuals.

Metodologia

Metodologia activa, participativa i dinàmica fomentant la reflexió i la implicació de l'alumnat, mitjançant activitats grupals.

Públic destinatari: alumnat major de 12 anys.

Temps: 50 minuts aproximadament.

Materials:

- Pòster sobre consentiment sexual.
- Targetes de situacions a treballar.

Activitat:

En primer lloc, la persona responsable del grup farà un debat amb l'alumnat sobre què és el consentiment, recuperant les idees principals i la teoria explicada en el taller.

Després de veure els aspectes principals i debatre en gran grup, la persona responsable organitzarà l'alumnat en petits grups de 3 o 4 alumnes i els repartirà una targeta de situacions.

L'alumnat haurà de discernir si en la situació que els ha tocat hi ha consentiment o no, distingint els indicadors verbals i/o no verbals treballats durant el taller. En cas que no hi hagi consentiment, hauran de pensar un final de la situació alternatiu, saludable i no violent.

Quan tots els grups hagin acabat, es posarà en comú amb la resta de la classe, argumentant la seva resposta i identificant els senyals verbals i/o no verbals de consentiment.

Es tancarà l'activitat amb una roda de conclusions sobre el consentiment.

Variants que es poden introduir:

Incloure una dinàmica en què els grups que hagin pensat un final saludable i no violent el representin a través d'un "role playing".

Situacions:

Situació 1. Estava xerrant per whatapp amb l'al·lot que m'agrada i, de sobte, em va enviar una foto de les seves parts íntimes. No sabia què dir ni què fer, em vaig quedar parada, no m'havia passat mai. Em vaig sentir incòmoda.

Situació 2. La meua parella em va demanar sexe oral i li vaig dir que no. Va insistir demanant-me "per favor", "m'agradaria molt", "totes les meves amistats ja ho han provat". No va deixar de demanar-ho fins que finalment vaig dir que sí.

Situació 3. Estava a la festa d'aniversari d'un amic i, de sobte, un col·lega del meu amic em va agafar i em va besar a la boca.

Situació 4. Al grup de whatsapp del vòlei van enviar la foto d'una companya de classe sense roba. La gent va començar a comentar la foto i a dir que era una puta. Ella no sabia que havien reenviat aquesta foto.

Situació 5. Estava amb la meua parella i ens vam començar a besar. Em va posar la mà a les parts íntimes i em va començar a tocar. Jo aquell dia no tenia ganes i li vaig dir que no, però no va llevar la mà i va continuar tocant-me.

Situació 6. La meua parella em va demanar fotos íntimes. Li vaig dir que em feia vergonya i no em trobava a gust fent aquestes fotos. Va insistir demanant, enviant-me missatges i emojis calents. Em va dir que ara no el podia deixar així. Finalment li vaig enviar una foto.

Altres fonts d'informació i inspiració

Instagram:

@Sense gènere de dubtes
@culturaconsentimiento
@juliasalander
@sexus_org

Lectures:

Això no és sexe de Marina Marroquí.
El viaje de Paula de Laura Roqueta.
La palabra más sexy es sí de Shaina Joy Machlus.

Sèries:

Sex Education, disponible a Netflix.
Los principios del placer, disponible a Netflix.

